

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Michalska

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Kapanowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 marca 2022 r. w Warszawie

sprawy J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 13 sierpnia 2021 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1483/21

UZASADNIENIE

J. W. w dniu 21 września 2021 r. złożył odwołanie o decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 13 sierpnia 2021 r. znak (...) w sprawie przyznania prawa do emerytury od 1 czerwca 2021 r. z jednoczesnym jej zawieszeniem z uwagi na zbieg z prawem do emerytury wypłacanej przez Wojskowe Biuro Emerytalne. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez podjęcie wypłaty emerytury w wysokości obliczonej przez ZUS w zaskarżonej decyzji oraz wypłatę przysługujących mu świadczeń wraz z odsetkami za każdy dzień opóźnienia w wypłacie emerytury.

W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że zawieszenie prawa do świadczenia przyznane przez ZUS łamie zasadę równości obywateli wobec państwa. Odwołujący przechodził na emeryturę wojskową wynoszącą 103%, po osiągnięciu maksymalnej podstawy emerytury wojskowej odwołujący nadal pracował zawodowo opłacając składki emerytalne oraz rentowe. Mimo lat partycypowania w powszechnym systemie emerytalnym – opłacania składek, nie może korzystać z emerytury przyznanej mu przez ZUS. W praktyce odłożone przez niego w systemie składki mające dać ekwiwalent w postaci zabezpieczenia świadczenia emerytalnego przepadają. Sytuacja odwołującego jest o tyle niekorzystna, że rozpoczął on swoją służbę przez 1 stycznia 1999r. Emeryci wojskowi, którzy rozpoczęli swoją służbę przed 1 stycznia 1999r. mogą wyłącznie doliczać lata swojej pracy zawodowej do podstawy wymiaru emerytury - do osiągnięcia podstawy w wysokości 75 %. Natomiast emeryci wojskowi, którzy rozpoczęli swoją służbę od 1 stycznia 1999r. mogą pobierać dwa świadczenia po nabyciu do nich prawa. Odwołujący podkreślił, że przepisy nie precyzują jak należy postąpić w sytuacji gdy emeryt pobiera maksymalną emeryturę wojskową i nie może jej podwyższyć przez

doliczenie dalszych okresów pracy, a jednocześnie na podstawie dalszych okresów zatrudnienia nabył prawo do świadczenia w systemie powszechnym (odwołanie, k. 3-5v. a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że decyzją z dnia 13 sierpnia 2021 r. znak (...) przyznał J. W. prawo do emerytury powszechnej od dnia 1 czerwca 2021r. w wysokości 2.552,38 zł na podstawie art. 28 ustawy emerytalnej. Jednocześnie organ rentowy z urzędu zawiesił wypłatę emerytury z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia w myśl art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej. Organ rentowy podkreślił, że J. W. ma ustalone prawo do emerytury wojskowej od 24 listopada 2000 r. (odpowiedź na odwołanie, k. 10-11 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. urodzony (...), od dnia 24 listopada 2000 r. posiada uprawnienia do emerytury wojskowej. Prawo do ww. emerytury zostało odwołującemu przyznane na mocy decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z dnia 13 grudnia 2000 r., znak: (...) oraz na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Do ustalenia prawa do emerytury wojskowej oraz wysokości świadczenia uwzględniono okres 39 lat trwania służby wojskowej, procentowy wymiar emerytury wynosił 103,05 % podstawy wymiaru i został obniżony do 75 % wg zasady nieprzekraczania 75 % podstawy wymiaru i wyniosła 3.508,36 zł. Przy ustalaniu prawa i wysokości emerytury wojskowej zostały uwzględnione okresy zatrudnienia przed służbą od 4 lipca 1961 r. do 2 listopada 1962r. oraz okres zawodowej służby wojskowej od 3 listopada 1962r. do 23 listopada 2000 r. (decyzja Wojskowego Biura Emerytalnego z dnia 13 grudnia 2000 r., k. 6-7 a.s., pismo Wojskowego Biura Emerytalnego z dnia 14 lipca 2021 r., k. 19 a.r.).

W dniu 22 czerwca 2021 r. J. W. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę (wniosek z 22 czerwca 2021 r., k. 1 – 10 a.r.). Po rozpoznaniu powyższego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał w dniu 13 sierpnia 2021 r. decyzję znak (...), którą przyznał J. W. prawo do emerytury powszechnej od dnia 1 czerwca 2021r. w wysokości 2.552,38 zł. Jednocześnie organ rentowy z urzędu zawiesił wypłatę emerytury z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia w myśl art. 95 ustawy emerytalnej. Organ rentowy, nie uwzględnił do okresów składkowych i nieskładkowych okresu od 3 listopada 1962r. do 23 listopada 2000 r. tj. okresy zawodowej służby wojskowej (decyzja ZUS z 13 sierpnia 2021r., k. 28 a.r.).

J. W. nadal pobiera emeryturę wojskową i nie występował o jej zawieszenie (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, w tym w aktach rentowych i aktach emerytalnych, udostępnionych przez Wojskowe Biuro Emerytalne. Dowody te nie budziły zastrzeżeń i zostały uznane przez Sąd w całości za wiarygodne. Stan faktyczny był przy tym bezsporny, spór koncentrował się natomiast na interpretacji przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Postanowieniem z dnia 10 marca 2022r. Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2, 3, 5 k.p.c. pominął wniosek pełnomocnika odwołującego o przesłuchanie J. W., z uwagi na fakt, że spór w przedmiotowej sprawie koncentrował się na kwestii, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do jednoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Skoro więc rozstrzygnięcie skupiało się wyłącznie na interpretacji przepisów prawa, to w tej sytuacji przeprowadzenie dowodu z zeznań odwołującego było nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, nieprzydatne oraz zmierzało jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 13 sierpnia 2021 r. było niezasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

Przedmiotem sporu w toczącym się postępowaniu jest prawo ubezpieczonego do wypłaty zawieszonyj emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji zbiegu tego świadczenia z emeryturą wojskową.

Sąd, analizując wskazany problem, miał na względzie, że zagadnienie pobierania zbiegających się świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym emerytury nabywanej z powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz wojskowej emerytury czy renty inwalidzkiej przyznawanej w oparciu o przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jest objęte regulacją art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022r., poz. 504 – dalej jako ustawa emerytalna), który wprowadza regułę pobierania jednego świadczenia. Z tego wynika, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ww. ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej wynika nie budząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych. Reguła pobierania jednego świadczenia emerytalno-rentowego znalazła swoje odzwierciedlenie również w art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 586 – dalej jako ustawa zaopatrzeniowa), który to przepis stanowi, iż w przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w tejże ustawie zaopatrzeniowej z prawem do emerytury lub renty określonym w odrębnych przepisach (w szczególności w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają zatem możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi przez ustawodawcę wyjątkowymi sytuacjami. Zasada pobierania jednego świadczenia doznaje wyjątku, między innymi w art. 96 ust. 1 ustawy emerytalnej, który w punkcie 1 odnosi się do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową, w punkcie 2 dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020r., poz. 517); natomiast w punkcie 3 odnosi się do prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową, co znajduje rozwinięcie w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Z kolei wyjątek od ogólnych zasad wypłacania jednego świadczenia, wynikający z art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczy przypadku emerytur wojskowych obliczonych na podstawie art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, to jest emerytury żołnierza, który został powołany do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999r. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy wykluczają możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi wyżej wyjątkowymi sytuacjami. Wypada przy tym zaznaczyć, iż zasada prawa do pobierania tylko jednego świadczenia z zakresu zabezpieczenia społecznego nie jest nowa i została do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przejęta z ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Zagadnienie związane z prawem do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych zostało również omówione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wprawdzie w dacie, kiedy zostało złożone odwołanie, judykatura nie była w tym względzie jednolita. Między innymi w wyrokach z dnia 4 grudnia 2013r. (II UK 223/13, LEX nr 1394110), z dnia 8 maja 2012r. (II UK 237/11, OSNP 2013, nr 7-8, poz. 91) oraz z dnia 24 maja 2012r. (II UK 261/11, LEX nr 1227967), Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz

z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Natomiast w innych orzeczeniach, szczególnie tych, na jakie powołała się strona odwołująca się w treści odwołania, wskazano że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej.

Ostatecznie, rozstrzygając różne poglądy prezentowane w orzecznictwie, Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 15 grudnia 2021 roku (III UZP 7/21, LEX nr 3274620) wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego.

Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie, uwzględniając pogląd zaprezentowany w ww. uchwale oraz dokonując wykładni językowej i systemowej przedstawionych powyżej regulacji prawnych, przyjął, iż J. W., choć nabył prawo do emerytury wojskowej, jak również emerytury z FUS z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania jednego z tych świadczeń. W przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki, umożliwiające odstępianie od ogólnej zasady wypłacania jednego świadczenia. W realiach rozpatrywanego przypadku nie znajduje zastosowania przepis art. 95 ust. 2 ustawy, z racji tego, że J. W. pozostawał w służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999r. i przyznane mu przez Wojskowe Biuro Emerytalne świadczenie nie zostało obliczone wedle zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Należy przy tym pamiętać, że omówione wyżej przepisy odnoszące się do wyjątków od reguły wypłacania jednego świadczenia, jako regulacje szczególne podlegają wykładni ścisłej, a ich rozszerzająca interpretacja jest niedopuszczalna.

Sąd Okręgowy, nie znajdując więc podstaw do zmiany decyzji organu rentowego z dnia 13 sierpnia 2021 r. decyzję znak (...) oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym orzekł w sentencji wyroku.